

Correctievoorschrift VWO

2009

tijdvak 1

Latijn

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
  - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
  - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
  - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
  - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
  - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
  - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 76 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

- 1 De onder '2 Algemene regels' geformuleerde bepalingen met betrekking tot een vraag zijn mutatis mutandis ook van toepassing op een kolon.
- 2 Bij de beoordeling van een essayvraag geldt dat, indien het maximum aantal woorden is overschreden, hiervoor geen punt(en) in mindering wordt/worden gebracht.
- 3 Bij de beoordeling van de vertaling moet de score 0 worden toegekend indien in een kolon een zeer ernstige fout is gemaakt; deze score kan niet worden gecompenseerd door de juiste weergave van de rest van het kolon.

- 4 Indien bij de vertaling een aantekening is genegeerd en indien dit heeft geleid tot een onjuiste weergave van het desbetreffende tekstelement, één scorepunt / meerdere scorepunten in mindering brengen, afhankelijk van de zwaarte van de fout en het maximum van het desbetreffende kolon.
- 5 Indien bij de vertaling van een kolon een Latijns woord niet is vertaald en dit woord niet van essentieel belang is voor de betekenis van dit kolon, één scorepunt in mindering brengen, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Bij de beoordeling van een citaatvraag moet de score 0 worden toegekend indien het citaat langer of korter is dan aangegeven, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.

4.1 Beoordelingsmodel voor de vragen

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt één punt toegekend.

Tekst 1

- 1 **maximumscore 2**
  - Inachus huilt (als een persoon) 1
  - en voedt door het huilen zichzelf als rivier(god) 1

Of woorden van overeenkomstige strekking.
- 2 **maximumscore 1**
tuta (regel 594)

Opmerking
Niet fout rekenen praeside (regel 594).
- 3 **maximumscore 2**
  - a. - ~ ~ | - ~ ~ | - ~ ~ | - ~ ~ | - ~ ~ | - * 1
  - b. Dit vers bevat het maximale aantal / veel dactyli. Hierdoor wordt de snelheid waarmee Jupiter handelt, benadrukt 1

Of woorden van overeenkomstige strekking.
- 4 **maximumscore 1**
regel 588
- 5 **maximumscore 1**
Juno kende de streken van Jupiter / Juno had Jupiter al zo vaak op dergelijk gedrag betrappt.
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Vraag	Antwoord	Scores
6	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> a. (Speciem Saturnia vaccae, quamquam) invita, (probat) (regel 612-613) 	1
	<ul style="list-style-type: none"> b. (nec non et cuius et unde quove sit armento, veri) quasi nescia (quaerit) (regel 613-614) 	1
7	maximumscore 1	
	Wanneer het een echte koe zou betreffen. Of woorden van overeenkomstige strekking.	
8	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> tradidit is een perfectumvorm; dit geeft een gebeurtenis/handeling in het verhaal aan: Juno gaf Io ter bewaking aan Argus 	1
	<ul style="list-style-type: none"> habebat is een imperfectumvorm; dit geeft een beschrijving van de achtergrond: hiermee wordt het uiterlijk van Argus beschreven / beschreven hoe Argus er altijd uitzag 	1
	Of woorden van overeenkomstige strekking.	
	<i>Opmerking</i>	
	<i>Wanneer alleen als antwoord is gegeven “tradidit is een perfectumvorm; dit geeft een gebeurtenis/handeling uit het verhaal aan; habebat is een imperfectumvorm; dit geeft een beschrijving van de achtergrond” (en er dus niet is ingegaan op de inhoud) in totaal één scorepunt toekennen.</i>	
9	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> Uit indigno (regel 631) 	1
	<ul style="list-style-type: none"> blijkt de mening van de verteller. Hij vindt dat Io de ketting om haar nek niet verdient 	1
	Of woorden van overeenkomstige strekking.	
10	maximumscore 1	
	In vertaling 1, want daarin is het chiasme van het Latijnse origineel overgenomen. Of woorden van overeenkomstige strekking.	
11	B	
12	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> Ze wil haar armen (smekend) uitstrekken naar Argus maar merkt dat ze geen armen heeft 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Ze probeert te praten en merkt dat ze alleen kan loeien 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Ze kijkt in het water en ziet haar hoorns 	1
	Of woorden van overeenkomstige strekking.	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

13 maximumscore 1

Een personage (Mercurius) dat een rol speelt in het verhaal van Io, vertelt een ander verhaal / binnenverhaal / het verhaal van Syrix.

Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerking

Alleen een scorepunt toekennen, wanneer uit de uitleg blijkt dat het een binnenverhaal betreft.

Tekst 2 en Tekst 1

---

14 maximumscore 1

Het is (te) warm. In de schaduw van het bos kan Io beschutting vinden tegen de brandende zon.

Of woorden van overeenkomstige strekking.

15 maximumscore 1

(ik ben heusch) niet de eerste de beste, (Jupiter is 't, die u vraagt) (regel 14-15)

16 maximumscore 1

totiens (regel 606)

17 maximumscore 2

- In Tekst 1 vraagt Juno eerst van wie de koe is / informatie over de koe, voordat ze haar als cadeau vraagt (en krijgt) 1

- In Tekst 2 vraagt (en krijgt) Juno eerst de koe als cadeau en vraagt dan van wie de koe is / informatie over de koe 1

Of woorden van overeenkomstige strekking.

Tekst 3

---

18 maximumscore 2

- videt is gebruikt als een praesens historicum 1

- De praesensvorm solet is gebruikt om aan te geven dat de beschreven situatie voor altijd geldt (en niet alleen in dit verhaal) 1

Of woorden van overeenkomstige strekking.

19 maximumscore 2

- a. (sic iam) lenis amor (iam quem languere putares) (regel 82) 1

- b. Het zien van de jongeman / Jason 1

Of woorden van overeenkomstige strekking.

Vraag	Antwoord	Scores
20	maximumscore 2	
	• a. posses ignoscere amanti (regel 85)	1
	• b. Jason zag er die dag toevallig mooier uit dan ooit	1
	Of woorden van overeenkomstige strekking.	
21	maximumscore 2	
	• a. cernentem cuncta (regel 96)	1
	• b. patrem soceri (futuri) (regel 96)	1
22	maximumscore 2	
	• Jason heeft de opdracht gekregen drakentanden te zaaien	1
	• Wanneer uit de gezaaide drakentanden gewapende mannen zijn ontstaan, gooit Jason een steen in hun midden waardoor ze met elkaar gaan vechten in plaats van tegen Jason	1
	Of woorden van overeenkomstige strekking.	

Tekst 4

23	maximumscore 3	
	• A. Tristia / Epistulae ex Ponto	1
	• B. Ars Amatoria / Ars Amandi	1
	• C. Fasti	1

4.2 Beoordelingsmodel voor de vertaling

Opmerking vooraf

Een praesens historicum mag met een onvoltooid tegenwoordige tijd of een onvoltooid verleden tijd worden vertaald.

24	Kolon 24	
	maximumscore 1	
	Haec ait:	
	Dit/dat / deze/die dingen zei hij/Morpheus / Morpheus zei het volgende:	
	Haec niet als lijdend voorwerp vertaald	0
	aiō elke andere betekenis behalve 'zeggen' of een synoniem daarvan	0

Vraag	Antwoord	Scores
Kolon 25		
25	maximumscore 1 'Agnoscis Ceyca, miserrima coniunx? 'Herken je Ceyx, zeer ongelukkige echtgenote?	
	Niet vertaald als vraag	0
	agnosco elke andere betekenis behalve 'herkennen' of een synoniem daarvan	0
	agnoscis niet vertaald als praesens	0
	Ceyca niet vertaald als lijdend voorwerp	0
	miserrima coniunx niet vertaald als vocativus	0
	miserrima niet vertaald als overtreffende trap	0
	miserrima niet verbonden met coniunx	0
	coniunx man	0
Kolon 26		
26	maximumscore 2 An mea mutata est facies nece? Of is mijn gezicht/uiterlijk (soms) veranderd door de dood?	
	Niet fout rekenen: facies schoonheid	
	Niet vertaald als vraag	0
	Wanneer ook Kolon 25 niet vertaald is als vraag, hier nogmaals aanrekenen tot een maximum van twee.	
	mea niet verbonden met facies	1
	mutata est niet vertaald als gezegde	0
	mutato elke andere betekenis behalve 'veranderen' of een synoniem daarvan	0
	facies niet vertaald als onderwerp	0
	nece niet vertaald als ablativus	0
Kolon 27		
27	maximumscore 1 Respice: Kijk (eens) goed:	
	respice niet vertaald als imperativus	0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Kolon 28

28 maximumscore 2

nosces inveniesque tuo pro coniuge coniugis umbram.

je zult in plaats van je echtgenoot de schim / het schaduwbeeld van je echtgenoot herkennen en aantreffen/vinden/ontdekken.

Niet fout rekenen: **nosco** gewaarworden

nosces inveniesque vertaald als praesens 1

nosces inveniesque vertaald als andere tijd behalve futurum of praesens 0

nosces inveniesque vertaald als andere modus 0

nosco leren kennen 1

nosco elke andere betekenis behalve 'herkennen/gewaarworden / leren kennen' of een synoniem daarvan 0

invenio elke andere betekenis behalve 'aantreffen/vinden/ontdekken' of een synoniem daarvan 0

pro elke andere betekenis behalve 'in plaats van' of een synoniem daarvan 0

pro niet verbonden met **coniuge** 0

coniuge niet vertaald als ablativus enkelvoud van **coniunx** 0

coniugis niet vertaald als genitivus afhankelijk van **umbram** 0

coniuge en/of **coniugis** echtgenote/vrouw 0

umbram niet vertaald als lijdend voorwerp 0

umbra elke andere betekenis behalve 'schim/schaduwbeeld' of een synoniem daarvan 0

Kolon 29

29 maximumscore 2

Nil opis, Alcyone, nobis tua vota tulerunt.

Geen hulp, Alcyone, brachten ons/mij jouw gebeden.

Niet fout rekenen: **fero** voortbrengen

nil opis niet vertaald als lijdend voorwerp 0

Alcyone niet vertaald als vocativus 0

nobis niet vertaald als meewerkend voorwerp 0

tua vota niet vertaald als onderwerp 0

tua niet verbonden met **vota** 0

vota vertaald als enkelvoud 1

tulerunt niet vertaald als perfectum 0

tulerunt niet vertaald als vorm van **fero** 0

fero elke andere betekenis behalve '(voort)brengen' of een synoniem daarvan 0

Vraag	Antwoord	Scores
	Kolon 30	
30	maximumscore 1 Occidimus! Ik ben dood(gegaan)!	
	Niet fout rekenen: Wij zijn dood	
	Occidimus wij doodden	0
	Occidimus ik sterf / ga dood	0
	<i>De woorden Falso tibi me promittere noli! zijn voorvertaald.</i>	
	Kolon 31	
31	maximumscore 2 Nubilus Aegaeo deprendit in aequore navem auster De wolkenbrengende zuidenwind overviel/greep op de Aegeïsche Zee het/ons/mijn schip	
	Niet fout rekenen: nubilus somber/ongunstig	
	Niet fout rekenen indien deprendit als praesensvorm is vertaald	
	Niet fout rekenen: deprendo ontdekken/bemerken	
	nubilus niet verbonden met auster	0
	Aegaeo vertaald als vorm van Aegaeon of Aegeae	0
	Aegaeo niet verbonden met aequore	0
	deprendo betrappen	1
	aequor elke andere betekenis behalve 'zee' of een synoniem daarvan	0
	navem een schip	1
	auster niet vertaald als onderwerp	0
	auster zuiden	0
	Kolon 32	
32	maximumscore 2 et ingenti iactatam flamine solvit, en deed het (schip) dat door een geweldige wind(vlaag) heen en weer was geslingerd, uit elkaar vallen / en deed het (schip) nadat hij het door/met een geweldige wind(vlaag) heen en weer had geslingerd, uiteenvallen,	
	Niet fout rekenen indien solvit als praesensvorm is vertaald	
	Niet fout rekenen: ingenti flamine vertaald als ablativus bij solvit	
	ingenti niet verbonden met flamine	0
	iactatam niet vertaald als participium dat voortijdig is aan solvit	1
	solvit niet vertaald met auster als onderwerp	0
	flamen elke andere betekenis behalve 'wind(vlaag)' of een synoniem daarvan	0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Kolon 33

33 maximumscore 2

orae nostrae (Kolon 34) implerunt fluctus.
en (de) golven vulden / een vloed vulde onze/mijn mond.

ora monden	1
ora gezicht/stem	1
ora elke andere betekenis behalve 'mond/gezicht/stem' of een synoniem daarvan	0
ora niet vertaald als lijdend voorwerp	0
nostra niet vertaald als bezittelijk voornaamwoord bij ora	0
implerunt niet vertaald als perfectum	0
fluctus elke andere betekenis behalve 'golven/vloed' of een synoniem daarvan	0
fluctus niet vertaald als onderwerp	0
fluctus de golf	1

Kolon 34

34 maximumscore 2

tuum frustra clamantia nomen
die tevergeefs jouw naam riep / terwijl die (te)vergeefs jouw naam riep.

tuum niet vertaald als bezittelijk voornaamwoord bij nomen	0
frustra niet vertaald als bijwoord bij clamantia	0
frustra elke andere betekenis behalve '(te)vergeefs' of een synoniem daarvan	0
clamantia niet vertaald als participium dat congrueert met ora (Kolon 33)	0
clamo elke andere betekenis behalve 'roepen' of een synoniem daarvan	0
nomen niet vertaald als lijdend voorwerp bij clamantia	0
nomen elke andere betekenis behalve 'naam' of een synoniem daarvan	0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Kolon 35

35 maximumscore 2

Non haec tibi nuntiat auctor ambiguus,
Niet een / Geen onbetrouwbare boodschapper bericht je dit/dat / deze/die dingen,

Niet fout rekenen: een onbetrouwbare boodschapper bericht je dit niet	
tibi ambiguus onbetrouwbaar voor jou	1
haec niet vertaald als lijdend voorwerp	0
nuntiat berichtte / heeft bericht	1
nuntiat vertaald als andere modus	0
nuntiat vertaald als futurum	0
auctor ambiguus niet vertaald als onderwerp	0

Kolon 36

36 maximumscore 2

non ista vagis rumoribus audis:
niet hoor je dit/dat / deze/die dingen door vage geruchten:

Niet fout rekenen: vagus onbepaald/algemeen/onsamenhangend	
ista niet vertaald als lijdend voorwerp bij audis	0
vagis rumoribus niet vertaald als ablativus	0
vagis niet verbonden met rumoribus	0
vagus rondzwerfend/veranderlijk/ongeregeld	1
rumor elke andere betekenis behalve 'gerucht' of een synoniem daarvan	0
audis niet vertaald als 2de persoon enkelvoud van audio	0
audis jij hoorde / hebt gehoord	1
Wanneer in Kolon 35 nuntiat is vertaald met berichtte / heeft bericht, hier niet meer aanrekenen.	
audis vertaald als andere modus	0

Vraag	Antwoord	Scores
	Kolon 37	
37	maximumscore 2 ipse ego fata tibi praesens mea naufragus edo. ik zelf vertel/onthul jou in eigen persoon als schipbreukeling mijn lot(gevallen)/ramp(en)/dood	
	ipse niet verbonden met ego	0
	fata schikgodinnen	0
	fata niet vertaald als lijdend voorwerp	0
	fatum elke andere betekenis behalve 'lot(geval)/ramp/dood' of een synoniem daarvan	0
	tibi niet vertaald als meewerkend voorwerp	0
	praesens niet verbonden met ego	0
	mea niet verbonden met fata	0
	naufragus niet verbonden met ego	0
	naufragus schipbreuk veroorzakend	0
	edo ik vertelde / heb verteld	1
	Wanneer in Kolon 35 nuntiat is vertaald met berichtte / heeft bericht en/of audis in Kolon 36 is vertaald met jij hoorde / hebt gehoord, hier niet meer aanrekenen.	
	edo elke andere betekenis behalve 'vertellen/onthullen' of een synoniem daarvan	0
	Kolon 38	
38	maximumscore 1 Surge, age, da lacrimas Sta op, vooruit, laat (je/de) tranen de vrije loop	
	surge niet vertaald als gebiedende wijs	0
	surgo elke andere betekenis behalve 'opstaan' of een synoniem daarvan	0
	da niet vertaald als gebiedende wijs	0
	Kolon 39	
39	maximumscore 1 lugubriaque indue (en) trek (je) rouwkleding aan	
	lugubria niet vertaald als lijdend voorwerp bij indue	0
	indue niet vertaald als gebiedende wijs	0
	induo elke andere betekenis behalve 'aantrekken' of een synoniem daarvan	0

Vraag	Antwoord	Scores
	Kolon 40	
40	maximumscore 2 nec me indeploratum sub inania Tartara mitte! en/maar stuur mij niet onbeweend naar de ijle/lege Tartarus/onderwereld!	
	nec noch	1
	nec opdat niet	0
	me niet vertaald als lijdend voorwerp	0
	indeploratum niet verbonden met me	0
	inania niet verbonden met Tartara	0
	inanis elke andere betekenis behalve 'ijl/leeg' of een synoniem daarvan	0
	mitte niet vertaald als gebiedende wijs	0
	mitto elke andere betekenis behalve 'sturen' of een synoniem daarvan	0
	Kolon 41	
41	maximumscore 1 Adicit his vocem Morpheus, Aan deze woorden / hieraan voegde Morpheus een zodanige stem toe,	
	adicit niet vertaald als vorm van adicio	0
	adicio elke andere betekenis behalve 'toevoegen' of een synoniem daarvan	0
	his niet vertaald als dativus	0
	vocem niet vertaald als lijdend voorwerp	0
	Morpheus niet vertaald als onderwerp	0
	Kolon 42	
42	maximumscore 2 quam coniugis illa crederet esse sui dat zij zou geloven / geloofde dat die stem van haar (eigen) echtgenoot was	
	Niet fout rekenen: credo beschouwen als	
	coniugis niet vertaald als genitivus enkelvoud van coniunx	0
	coniunx echtgenote/vrouw	0
	illa niet vertaald als onderwerp van crederet	0
	credo elke andere betekenis behalve 'geloven/beschouwen als' of een synoniem daarvan	0
	sui niet verbonden met coniugis	0
	sui zijn	0

Vraag	Antwoord	Scores
	Kolon 43	
43	maximumscore 1 (fletus quoque fundere veros visus erat), (hij scheen ook echte tranen te vergieten),	
	fletus niet vertaald als lijdend voorwerp bij fundere	0
	fletus het huilen / ontroering	0
	quoque niet vertaald als bijwoord	0
	fundere niet vertaald als infinitivus van het praesens actief	0
	fundo elke andere betekenis behalve 'vergieten' of een synoniem daarvan	0
	veros niet verbonden met fletus	0
	verus juist	0
	Kolon 44	
44	maximumscore 1 gestumque manus Ceycis habebat. en (hij) had de houding/beweging / het gebaar van de hand(en) van Ceyx.	
	gestum niet vertaald als lijdend voorwerp bij habebat	0
	gestumque manus het gebaar en de hand	0
	Ceycis niet vertaald als genitivus	0
	Kolon 45	
45	maximumscore 1 Ingemit Alcyone lacrimans, Alcyone zuchtte huilend,	
	Alcyone niet vertaald als onderwerp	0
	lacrimans niet vertaald als participium dat gelijktijdig is met ingemit	0
	Kolon 46	
46	maximumscore 1 motatque lacertos per somnum (en) bewoog haar armen (heen en weer) in/gedurende haar/de slaap	
	lacertos niet vertaald als lijdend voorwerp	0
	lacertos vertaald als enkelvoud	0
	lacertus elke andere betekenis behalve '(boven)arm' of een synoniem daarvan	0
	per elke andere betekenis behalve 'in/gedurende' of een synoniem daarvan	0
	somnus droom	0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Kolon 47

47 **maximumscore 2**

corpusque petens amplectitur auras
(en) omvatte/omarmde, terwijl ze het/zijn lichaam trachtte te pakken, lucht

corpus niet vertaald als lijdend voorwerp bij **petens** 0

peto elke andere betekenis behalve 'trachten te pakken/bereiken' of een synoniem daarvan 0

amplector passief vertaald 0

amplector elke andere betekenis behalve 'omvatten/omarmen' of een synoniem daarvan 0

auras niet vertaald als lijdend voorwerp bij **amplectitur** 0

aura elke andere betekenis behalve 'lucht(stroom) of een synoniem daarvan' 0

Kolon 48

48 **maximumscore 1**

exclamatque: 'Mane!'
en riep (uit): 'Wacht/Blijf / Blijf wachten!'

mane niet vertaald als gebiedende wijs 0

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 3 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

---

tekst 1	Ovidius, Met. I, 583-650
tekst 2	Charivarius, Herscheppingen, Haarlem 1926, blz. 65-67
tekst 3	Ovidius, Met. VII, 74-99
tekst 4	A Ovidius, Tristia II, 183-188 B Ovidius, Ars Amandi II, 177-180 C Ovidius, Fasti VI, 101-102
tekst 5	Ovidius, Met. XI, 658-676